

БИБЛИОТЕКА? ТО ЈЕ МОЈ ИЗБОР! ПРИМЕРИ ДОБРЕ ПРАКСЕ КОЈЕ РЕАЛИЗУЈЕ РЕГИОНАЛНА И ГРАДСКА БИБЛИОТЕКА „КИПРИЈАН НОРВИД“ У ЗЕЛЕНОЈ ГОРИ У КОНТЕКСТУ КУЛТУРНОГ ТУРИЗМА ЛУБУСКОГ ВОЈВОДСТВА

САЖЕТАК | У раду на библиотеку гледамо не само из перспективе корисника, већ и посетиоца и туристе. Библиотека је потенцијални објекат интересовања од стране туриста, и може бити туристички производ и да представља туристичку атракцију. Представљене су три библиотеке из Лубуског војводства које имају потенцијал за развој културног туризма - градска библиотека у Новој Соли, градска и месна библиотека у Вшову и градска библиотека у Иловеју. Такође, дати су и примери из рада матичне библиотеке „Кипријан Норвид“ који привлаче пажњу туриста (Музеј књиге, Литература на позорници, Зеленогорски салон поезије, Фестивал филма, позоришта и књиге).

КЉУЧНЕ РЕЧИ | Регионална библиотека „Кипријан Норвид“, Градска библиотека у Новој Соли, Градска библиотека у Иловеју, Градска и месна библиотека у Вшову

КУЛТУРНИ ТУРИЗАМ

Једна од најстаријих грана туризма је културни туризам. Још стари Грци и Римљани организовали су путовања са сврхом упознавања и едукације. Такође и ходочашћа.

Од друге половине XX века бележимо нагли пораст интересовања за том формом активности. Такође, наступио је и пораст разних видова комерцијалних услуга везаних за туризам. Расте интересовање за путовања у Пољску од

стране културних туриста из иностранства. Истовремено и пољски туристи такође постају све активнији и расте број путовања по домовини.

Град Зелена Гора налази се у Лубуском региону (војводство). Регион се налази на граници Пољске и Немачке. Код нас присутан је и „сентиментални” туризам, зато што нас посећују Немци којима су корени у нашем региону – долазе да пронађу успомене о својим прецима. Присутан је и туризам због шопинга због доста нижих цена услуга и производа у Пољској у односу на Немачку.

Представићу три библиотеке, као пример да библиотека није само место где позајмљујемо и читамо књиге. Може бити пример материјалног културног наслеђа, објекат од историјског значаја, уникатан или важан културни догађај. Све то привлачи туристе из Пољске и иностранства.

На основу пољских прописа, наша библиотека као регионална, врши стручан и организациони надзор над библиотекама на територији лубуског војводства. Пружамо помоћ у спровођењу пројеката, обучавамо, али не финансирамо. Вршимо надзор над 53 библиотеке и над неколико десетина огранака. Неке библиотеке налазе се у зградама од историјског значаја, који су реновирани и рестаурирани из фондова Министарства Културе, из фондова ЕУ и од стране локалних Управа. Сад су прилагођене модерном начину рада.

Представићу три библиотеке које су пример како можемо искористити историјска здања и културно наслеђе у циљу развоја културног туризма.

ГРАДСКА БИБЛИОТЕКА У НОВОЈ СОЛИ

Библиотека се налази у згради од историјског значаја са почетка XX века. Године 2004. постигнут је договор у вези са реконструкцијом зграде. У непосредној близини библиотеке налазе се Музеј, две школе и све заједно окружено је прелепим парком који се сада зове Врт уметности.

Реконструкција зграде започета је 2009. године, након годину и по радова, библиотека је отворила своја врата за кориснике. У том часу реновирани објекат добио је свој други живот. У парку се налазе две фонтане, клупе, пуно зеленила и мрежа стаза. Једна од тих стаза води у Градски музеј. Поред Музеја саграђен је амфитеатар на 90 места. Када је лепо време, може се ту одмарати, радити на лаптопу или пак учествовати у разним догађајима или шетати.

Библиотека излази у сусрет жељама својих корисника: постоји компјутерска читаоница, простор за е-информације, позајмно мултимедијално одељење за разне културне и едукативне делатности...

Сами житељи Нове Соли тврде да библиотека је у ствари поклон слadak као бомбоњера који су добили. Имају могућност да бесплатно користе прелепо, модерно место где имају приступ књизи и култури.

ГРАДСКА И МЕСНА БИБЛИОТЕКА У ВШОВУ

Од 2013 године, на површини од 900м², у обновљеној згради (бивши Језуитски колегијум) функционише Библиотека. Пољски владари често су долазили у Вшов. У згради данашње библиотеке некада се налазила ковница новца.

У приземљу се налази читаоница. У читаоници се могу користити књиге из фондова библиотеке, свакодневна штампа и друга издања. Доступни су компјутери као и опрема за слушање ЦД-ова. У приземљу се налази изложбени простор и е-галерија. Користећи сензорски екран можемо да пошаљемо виртуелну разгледницу и то са својом сликом. У е-фонтани налазе се интерактивне игре и све су повезане са богатом историјом града.

На првом спрату смештено је позајмно одељење за одрасле. У току реновирања зграде откривене су фреске, које се сада могу разгледати из удобних софа са кафом у руци. То је место и сусрета корисника...

Други спрат је простор за децу и омладину. Ту чека на њих конзола PlayStation, интерактивни под, компјутери. Најмлађи слушају бајке седећи на јастуцима на поду.

Цела зграда и њена унутрашњост је велика атракција за становнике града и за туристе из Пољске и из иностранства. Сви се слажу да је у тој библиотеци успешно спојена историја и савременост. Библиотека се налази у историјском здању, а истовремено то је врло модерна установа и тај spoj функционише савршено.

ГРАДСКА БИБЛИОТЕКА У ИЛОВЕЈУ

Налази се у згради, која је некада била у склопу помоћних зграда поред ренесансно-барокне палате. Године 2019. отворена је у тој згради, модерна библиотека окружена прелепим парком (у оквиру тог парка налази се кинески и јапански врт). Такође и у парку се дешавају се културни догађаји.

Класичне збирке налазе се у приземљу и ту преовладава бела боја. У простору за децу и омладину налазе се пак зелени регали и бордо седишта на клупама. Простор је јако светао захваљујући старинским великим прозорима.

Разне нове технологије примењују се у том историјском здању, као што су: дрони, наочаре VR 3D, камере и најновија мултимедијална опрема. У мулти-медијалној сали налази се mapping 3D, који омогућава виртуелно разгледање палате. Простор у тој библиотеци модерно је организован.

БИБЛИОТЕКА КАО ЧУВАР КУЛТУРНОГ НАСЛЕЂА - МУЗЕЈИ

У склопу Библиотеке у Зеленој Гори налази се Музеј илустрација. Поставка Музеја приказује настанак и развој илустрације од XV до XXI века. Ту се налазе примерци илустрација у старој штампи и књигама, новинама али и примерци савремене штампе и илустрације.

Приказан је развој графичких техника и илустрације израђене у разним техникама.

Циљ поставке је да се прикажу примерци прелепих књига, а не само илустрације. Сама књига може бити уметничко дело захваљујући уметности и врсним занатлијама. Могу се видети примери ексклузивне опреме за књиге, као уметнички окови, интересантни украси, штампа екслибриса.

У Музеју суприказан алати и сировине да се боље схвати процес настанка илустрације. Може се разгледати интролигаторска преса из периода XIX и XX века, која служи за позлаћивање.

Савремена илустрација приказана је кроз оригинално израђене илустрације од стране савремених великих уметника. Колекција тог типа јединствена је на нивоу Пољске.

Посетиоци Музеја су туристи и организоване школске групе, библиотеке из земље и иностранства. Приликом посете Музеју, организоване су штампарске и пластичне радионице, као и часови библиотекарства. За учешће у радионицама треба се пријавити доста раније због великог интересовања.

ОТВОРЕНА БИБЛИОТЕКА КАО „ТРЕЋЕ МЕСТО“ И ПРОСТОР ЗА КОРИШЋЕЊЕ СЛОБОДНОГ ВРЕМЕНА

У Зеленој Гори циклично се дешавају разни догађаји, као Winobranie, тј. празник поводом завршетка бербе грожђа, Фестивал кабареа јер је Зелена Гора пољска престоница кабареа.

Представићу четири пројекта који су атрактивни за становнике Зелене Горе, али такође и за туристе из Пољске и иностранства.

КЊИЖЕВНОСТ НА ПОЗОРНИЦИ

У данашње време продубљује се криза везана за читалаштво. Због тога, морамо литерарно дело да приближимо читаоцу и то у атрактивној форми. Презентујемо „живу“ литературу у форми малих позоришних представа, као што су монодраме и слично.

Организујемо „живи“ контакт читаоца са књижевношћу и то у виду бесплатних позоришних представа и „живо“ читање књига. Корисници осећају како књижевна дела добијају свој „други“ живот на њиховим очима. Читање на глас не захтева специјалне услове као што су сценографија велики простор и слично, а то је велика предност. Догађаји тог типа могу се одвијати у малим библиотекама и на отвореном простору.

Позоришне представе, читаоница драме и пробе читања окупљају разнолику публику, а све зависи од форме понуђене литературе и од глумца који глуме или читају. Библиотека „Норвид“, то није само место где је књижевност разонода и начин да проведемо слободно време, већ такође и пре свега могућност упознавања вредних књижевних дела и додир са „високом културом“. Због тога није нужно путовати до Варшаве или Кракова, до нас пристижу туристи из целог региона и земље.

ЗЕЛЕНОГОРСКИ САЛОН ПОЕЗИЈЕ

Салони поезије су продужетак традиције одржавања књижевних салона, на којима су наступали или само боравили истакнути писци, уметници. Ту су се водиле расправе о најзначајнијим књижевним делима или музичким делима.

Године 2002. основан је најпопуларнији у Пољској - Краковски салон поезије.

Циклус Зеленогорски салон поезије је низ поетских сусрета. У Салону се сусрећу глумац и гледалац. Најважнија је поезија коју понекад прати и музика...

Житељи града и региона жељно ишчекују нове сусрете у Салону. Допућују из удаљених места региона и из целе Пољске.

Једном месечно је истински доживљај у Салону. Желимо показати колико добрих емоција може изазвати у човеку сусрет са поезијом и разговори са изузетним људима. Уједно „висока култура“ на дохват је руке сваком грађанину. Може се црпили снага и задовољство из доживљених емоција, треба причати о својим емоцијама. То је потребно свима нама. Гостујући глумци су крем пољског глумишта.

ФЕСТИВАЛ ФИЛМА, ПОЗОРИШТА И КЊИГЕ KOZZI Gangsta Festival

Године 2021, у малом месту Каргова, близу Зелене Горе, основан је Фестивал филма и позоришта. Фестивал је идеја познатог глумца Macieja Kozłowskiego. Назив Фестивала има порекло по његовог надимку – „Kozzi”.

Од почетка Фестивал се ослања на жанр акционог, гангстерског и криминалног филма.

Фестивал је публика примила веома позитивно, због чега је организатор решио да пренесе Фестивал у Зелену Гору. На тај начин град је постао градом филма.

Сваке године угости глумце, режисере, уметнике, одвијају се пројекције најновијих филмова из тог жанра, позоришне представе, сусрети уметника, глумца, воде се разговори о књигама и позоришно-филмске радионице. У надметању буде око 50 филмова. Награде су у виду оригиналних статуа „филмска клапа”. Гости су истакнути филмски радници: режисери, глумци и остали.

Од 2012. године, са друге стране границе (у Немачкој), постоји паралелно Film Festival Cottbus. Оба Фестивала добро сарађују, измењују искуства и обогаћују своје филмске пројекције приказујући немачке и средњоевропске филмове.

Бесплатан улаз на већину пројекција и гостовање познатих личности из света филма и позоришта, привлачи госте из целе земље. Долазе пуно гости из Немачке, пре свега из Бранденбурга.

МЕДУНАРОДНИ ОТВОРЕН КОНКУРС САТИРИЧНОГ ЦРТЕЖА

Основни циљ Конкурса је омасовљење сатиричног цртежа. Уметници из целог света шаљу своје радове у неограниченом броју и у добровољно изабраној техници. Награде су новац и поклони. Након закључења конкурса отвара се изложба радова. Признати уметници и експерти из те области имају привилегију да отворе конкурс и резимирају остварења на крају догађаја.

Већина занимљивих радова налази се у другим галеријама у нашем региону. Такође у Музеју у Варшави.

У оквиру конкурса издаје се пригодни каталог радова. Конкурс је отвореног типа, међународни је и престижан; на високом уметничком нивоу.

Сваке године, конкурс носи одређену паролу, на пример 2020. – „пластик”, 2021. – „маска”. Ове године пријављено је 672 рада, учествовало је 202 аутора из 32 земље света.

Циљ конкурса је обликовање свесног конзумента „високе културе,” уједно дајући допринос већем омасовљењу визуелне уметности. На тај начин, Пољска учвршћује своју позицију у свету уметности на глобалном нивоу. Каталог стиже у далеке земље. Целокупна збирка радова остаје у фондovima Библиотеке.

ЗАКЉУЧЦИ

На нашу библиотеку гладимо не само из перспективе читаоца, али и посетиоца и туристе. Библиотека је потенцијални објекат интересовања од стране туриста и може бити туристичка атракција и да представља туристички производ.

Културни туризам може значајно да утиче на формирање свести учесника. Улога библиотеке је значајна, утиче на слику региона, града, и пружа лепезу других понуда (уознавање региона и као место за одмор).

На тај начин библиотека доприноси развоју града и подупире привреду региона. У нашој области, где не постоји тешка индустрија, то је веома битно.

Наше богатство су природа, шуме, језера, чист ваздух, историјски објекти као културно наслеђе и богата културна понуда.

Тема нашег скупа је неисцрпна, морала сам да изаберем само неколико сегмента. Увек остаје нешто да се исприча други пут.

Превод са пољског Барбара Ева Вучковић.

ANA POLUS
Regional Public Library "Cyprian Norwid" Zielona Gora (Poland)
Anna.Polus@interia.pl

LIBRARY - THAT'S MY CHOICE!
THE EXAMPLES OF GOOD PRACTICES OF THE REGIONAL PUBLIC LIBRARY
"CYPRIAN NORWID" IN ZIELONA GORA IN THE CONTEXT OF THE CULTURAL
TOURISM OF THE LUBUSZ REGION

SUMMARY | This paper observes the library not only from the perspective of a user, but also from the perspective of a visitor and tourist. A library is a potential object of interest of tourists, while it can also be a tourist product and attraction. We present three libraries from the Lubusz dukedom that have the potential for the development of cultural tourism - the City Library in Nova Sol, the Provincial and City Library in Rzeszow and the City Library in Ilowa.

In addition, we provide examples of work of the central library "Cyprian Norwid", which attract attention of tourists (the book museum, literature on the stage, the Zielona Gora poetry club, the festival of film, theatre, and book).

KEY WORDS | The regional library "Cyprian Norwid", the City Library of Nova Sol, the City Library of Ilowa, the Provincial and City Library of Rzeszow

АНА ПОЛУС

Региональная публичная библиотека имени Циприана Норвида,
Зелёна-Гура (Польша)
Anna.Polus@interia.pl

БИБЛИОТЕКА – ЭТО МОЙ ВЫБОР!
ПРИМЕРЫ ПЕРЕДОВОЙ ПРАКТИКИ РЕГИОНАЛЬНОЙ ПУБЛИЧНОЙ
БИБЛИОТЕКИ ИМЕНИ ЦИПРИЯНА НОРВИДА В ЗЕЛЕНА-ГУРЕ
В КОНТЕКСТЕ КУЛЬТУРНОГО ТУРИЗМА ЛЮБУШСКОГО ВОЕВОДСТВА

РЕЗЮМЕ | Деятельность библиотеки мы рассматриваем не только с точки зрения пользователей, но также посетителей и туристов. Библиотека является потенциальным туристическим объектом, может быть частью туристического продукта, а также и туристической достопримечательностью. Были представлены три библиотеки Любуского воеводства, обладающие потенциалом для развития культурного туризма: городская библиотека в Нова-Суле, городская и местная библиотеки во Вسخове и городская библиотека в Илове. Также приведен пример деятельности Основной библиотеки имени Циприана Норвида, которая привлекает внимание туристов (музей книги, литература на сцене, Зелена-Гурский салон поэзии, фестиваль кино, театра и книги).

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА | Региональная библиотека имени Циприана Норвида, Городская библиотека в Нова-Суле, городская библиотека в Илове, городская и местная библиотеки во Вسخове

